

SPØRSMÅL TIL BROSJYREN

I heftet drøftes sentrale problemstillinger rundt Norges forhold til EU gjennom EØS-avtalen, og kan dermed bidra i å nå kompetansemålet i samfunnsfag om Norges forhold til EU.

Kompetansemål: gjøre greie for EUs mål og styringsorgan og **diskutere Norges forhold til EU**.

Oppgavene kan løses i grupper, par eller en og en. Svar og bakgrunnsinformasjon til oppgavene finnes i heftet, men det kan gjerne suppleres med andre kilder, slik som www.ieuropa.no.

Oppgave 1 - Norges viktigste avtale

- a) Hva står EØS for?
- b) Hva gir EØS-avtalen Norge tilgang til?

Oppgave 2 - Historisk bakgrunn

2. EØS er en avtale mellom de to organisasjonene EU (tidligere EF) og EFTA.

- a) Hvilke land var med i EU og EFTA da EØS-avtalen ble signert?
- b) Når underskrev Norge EØS-avtalen?
- c) Hvilke EU- og EFTA-land er med i EØS i dag?
- d) Hvilket land meldte seg ut av EU og EØS i 2020?

Oppgave 3 – Indre marked og handel

- a) Hva er de fire friheter?
- b) Hva er hovedregelen for hvilke varer som kan selges og kjøpes i EØS?
- c) Hva menes med fri bevegelse av tjenester?
- d) Hva omfattes ikke av EØS-avtalen?

Oppgave 4 - Rettigheter

4. EØS-avtalen stadfester at man ikke kan forskjellsbehandle. Med bakgrunn i det du vet om prinsippene i EØS - ta stilling til følgende påstander. Fleip eller fakta?

- a) En norsk arbeidsgiver kan ikke nekte å ansette noen bare fordi de har en annen EØS-nasjonalitet enn norsk.
- b) En norsk arbeidsgiver kan utlyse en stilling hvor man krever at bare menn kan søke på jobben.
- c) Alle norske arbeidsgivere kan stille krav om at arbeidstakeren må kunne snakke norsk for å søke på jobben.
- d) En nordmann kan søke på en butikkjobb i Sverige.
- e) En norsk arbeidsgiver kan stille krav om at arbeidstakerne må kunne snakke norsk dersom det er en viktig del av jobben, for eksempel hvis man er norsklærer.

- f) Dersom du blir syk på ferie i Spania kan et spansk offentlig sykehus nekte å behandle deg fordi du ikke er spansk.
- g) En norsk pensjonist kan flytte til Portugal og ta med seg pensjonen sin.

Oppgave 5 - EØS-midlene

5. Forklar med egne ord hva målet med EØS-midlene er.

Oppgave 6 - EU-programmene

- a) Hva får Norge igjen for deltakelse i EU-programmene?
- b) Erasmus+ er ett av tolv EU-programmer med norsk deltakelse. Hva tror du er det viktigste man kan lære ved å studere eller jobbe frivillig i et annet land?

Oppgave 7 – EU-byråene

- a) Hva er EU-byråenes hovedoppgaver?
- b) Hva slags innflytelse har Norge i EU-byråene?
- c) Hvilken rolle spilte Det Europeiske Legemiddelbyrået (EMA) under koronapandemien?

Oppgave 8 - Utfordringer

- a) Hva menes med at EØS-avtalen skaper et demokratisk underskudd?
- b) Hvorfor tror du at Norge aldri har benyttet seg av reservasjonsretten?
- c) Hvordan kan EU-byråene utfordre EØS-avtalen?